

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
у партнерстві з:

Факультетом педагогічної освіти

Львівського національного університету імені Івана Франка

Кафедрою загальної педагогіки та дошкільної освіти

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Комунальним ВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»

Матеріали

ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЧИТАНЬ

«ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ»

з нагоди 80-річчя відкриття першого на Прикарпатті
закладу вищої освіти педагогічного профілю та пошанування
пам'яті доктора педагогічних наук, професора,
члена-кореспондента АПН України Богдана Ступарика

- Івано-Франківськ-2020-

ЗМІСТ

<i>Барабаш О. В.</i> Місце і роль післядипломної освіти у професійному розвитку вчителів.....	3
<i>Барабаш Я. А.</i> Зі спогадів моїх студентських літ.....	6
<i>Дудка Т. Ю.</i> Якою повинна бути сучасна професійна підготовка туризмологів в умовах педагогічного університету?.....	11
<i>Єгорова І. В.</i> Методичні засади вивчення курсу «моніторинг та оцінювання якості освіти» у процесі магістерської підготовки.....	14
<i>Зайченко І. В.</i> Про удосконалення змісту педагогічної освіти магістрантів спеціальності «Педагогіка вищої школи».....	17
<i>Кожокар М. В., Галан Я. П.</i> Педагогічні умови формування патріотичного виховання дітей та молоді засобами олімпійської освіти.....	22
<i>Котик Т. М.</i> Алгоритм здійснення періодизації розвитку української лінгводидактики.....	25
<i>Матковський М. Й.</i> Актуальність ідей Івана Франка в контексті удосконалення системи педагогічної освіти в сучасній Україні.....	28
<i>Михайлишин Р. Р.</i> Педагогічні ідеї Івана Ющишина щодо розвитку шкільництва у Галичині (кінець XIX – початок XX ст.).....	32
<i>Пахолок Р. І.</i> Внесок греко-католицького духовенства у поширення просвітницького руху в Галичині (XVIII – початок XIX ст.).....	36
<i>Прокopів Л. М.</i> Науковий потенціал інноваційних технологій для активізації освітньої роботи студентів ЗВО.....	40
<i>Сабат І. І.</i> Професійна підготовка вчителів на західноукраїнських землях (кінець XIX – початок XX ст.).....	44
<i>Сабат Н. В., Сабат Н. І.</i> Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи: історія, сучасність.....	48
<i>Сливка Л. В.</i> Професійна підготовка і підвищення кваліфікації вчителів фізичного виховання загальноосвітніх шкіл Польщі (1918–1939 рр.).....	52
<i>Слюсаренко Н. В., Кохановська О. В.</i> Педагогічна освіта дівчат на українських землях у другій половині XIX – на початку XX століття.....	61
<i>Стинська В. В.</i> Історичний розвиток педагогічних підходів до з’ясування соціально- та культуротворчих функцій материнства.....	65
<i>Федишин М. В.</i> Особливості розвитку сучасної медіаосвіти в Україні.....	70
<i>Юрченко С. Р.</i> Принципи добору змісту підручника з географії для закладів середньої освіти України (2006-2016).....	74
<i>Яцишин З. М.</i> Професіоналізм викладача медичного ЗВО як психолого-педагогічний феномен.....	77

• налагодження повноцінного суспільного діалогу з метою оптимізації медіаосвітньої діяльності самих медіа, підвищення психологічної та педагогічної компетентності працівників редакцій різних медіа, поліпшення якості дитячих і молодіжних програм [3].

Література

1. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B1>
2. Дорожня карта з медіаосвіти і медіаграмотності України URL: https://www.aup.com.ua/ml/Media_Literacy_Road_Map_AUP_2016.pdf
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukraini-nova-redaktsiya/>
4. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (Схвалено постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 20 травня 2010 року, протокол № 1-7/6-150)

*Юрченко С. Р.
аспірант кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»)*

ПРИНЦИПИ ДОБОРУ ЗМІСТУ ПІДРУЧНИКА З ГЕОГРАФІЇ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (2006-2016)

В сучасній Україні активно постає розгляд кола питань стосовно змін в освітній системі. Вміння працювати з будь-якого роду інформацією, розвинутий інтелект є однією з основних характеристик розвитку особистості та сучасного суспільства. Географія, як навчальна дисципліна містить багато знань із інших суміжних наук. Її міждисциплінарний характер дає можливість учням сформуванати картину світу та власну світоглядну позицію. Для забезпечення новим запитам суспільства в останній час було розроблено безліч методів та засобів навчання. Проте в умовах загальноосвітньої школи

підручник продовжує залишатися одним із основних засобів навчання, який реалізує зміст освіти та забезпечує досягнення результатів навчання. А робота з шкільним підручником залишається провідним методом навчання географії.

У Концепції географічної освіти в основній школі зазначається, що на шляху до формування предметної географічної компетентності необхідно розв'язати одне з найбільш значущих завдань шкільної географії, яке полягає у формуванні в учнів різнотипних географічних умінь, а саме: інтелектуальних (пізнавальних), навчальних, прикладних, а також умінь географічного моделювання. На основі цього розвивається географічне бачення світу – це історично зумовлений цілісний образ довкілля, що ґрунтується на знаннях про природу Землі, її населення, світову економіку та їх взаємодію. Формування цієї компетенції в учнів зумовлено взаємодією їхнього індивідуального сприйняття довкілля та сучасного науково-географічного інтегрованого відображення світу, з яким вони ознайомлюються на уроках. Тобто у процесі навчання географії має відбуватися поступовий перехід від побутового бачення світу до географічного, а вчитель повинен докладати свої зусилля задля організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, спрямованої на забезпечення такого переходу [1, с. 22].

Як відомо, в школі учень отримує велику кількість інформації, серед якої підручник з географії займає своє важливе місце в структурі отриманих знань. Згідно останніх досліджень, незважаючи на досягнення в оновленні методів обробки та передачі інформації, удосконалення методик навчання, кількість отримуваних знань учнем постійно зростає, адже постійно збільшується і кількість наукових, зокрема географічних знань. Аналізуючи зміст підручників з географії в період 2006-2016 років, спостерігається спільна для всіх тенденція: більшість загальних понять закріплюється фактичною інформацією, які учні повинні засвоїти і яка сама повинна оновлюватись. У зв'язку зі збільшенням об'єму наукових знань, поступово розширюється обсяг змісту підручників з географії. Фізіологія людини доводить, що чим більший за обсягом навчальний матеріал, чим він менш структурований, чим менше в ньому зв'язків, тим він швидше буде забуватись. Відповідно більша частина отриманої інформації не засвоюється, тому підручник з географії

повинен містити максимально ефективний змістовий компонент для отримання в учнів ґрунтовних географічних знань.

Методика відбору географічної інформації має базуватися на структурі певного фільтру, що оснований на певному методичному ядрі, яке на основі методичних рекомендацій повинно керувати процесом формування структурованої інформаційної бази географічної інформації для використання в навчальному процесі. Така база географічної інформації має бути тісно поєднана з відповідним підручником таким чином, щоб будь-яка проблема, питання, пункт у підручнику мали продовження у цій геоінформаційній базі, яка має не просто нагромаджувати матеріал, опрацьований методичним ядром, а містити переважно статистичну інформацію, результати досліджень, погляди експертів у різних галузях, джерела інформації, фото-, відеоматеріали тощо. Така схема фільтрації та структурування географічної інформації дасть змогу підвищити продуктивність здобуття учнями знань, полегшивши цей процес, і скерує учнів на самостійне збагачення своїх знань, забезпечить можливість мислити: аналізувати, робити власні висновки, що будуть відрізнятися нестандартністю та творчістю відповідно своїх можливостей і потреб. Під час відбору географічної інформації вчитель повинен орієнтуватися на особистісні потреби та запити учнів. До того ж інформаційний блок повинен повністю бути відкритим для учнів із відповідними розгорнутими рекомендаціями.

Для ефективної роботи апарату з відбору та структурування географічної інформації потрібно, щоб методистам і вчителям-практикам активно допомагали наукові установи різних рівнів та напрямів роботи, шляхом не лише надання рекомендацій, а й проведення майстер-класів, семінарів та інших практичних заходів щодо проведення відповідних робіт. Також важливими напрямками у роботі цього апарату повинні бути постійне оновлення географічної інформації та її сортування на учнівський і вчительський блоки. Учні до відповідного блоку повинні мати поетапний доступ, тобто рівень доступу (кількість доступної інформації) повинен розкриватися після підтвердження потрібного базового рівня знань для кожного етапу [2, с. 71].

Отже, зважаючи на вищесказане, підручник є вагомою складовою навчально-виховного процесу на уроках географії, а робота з ним найбільш доступним, а більшості випадків головним

методом роботи на уроках географії. Сучасна шкільна географічна освіта потребує переорієнтації на особистісно зорієнтовану мету. Саме тому велику увагу потрібно приділяти не тільки оновленню та перегляду методів роботи з підручником географії, а й створенню його моделі взагалі, удосконалення змістової структури, що буде спрямовано на отримання в учнів здібностей, які стануть актуальними в житті.

Література

1. Концепція географічної освіти в основній школі: проект / Інститут педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна, А. С. Доброскок та ін. Київ: Педагогічна думка, 2014. 30 с.

2. Надтока В. О. Деякі особливості створення підручника з географії, орієнтованого на формування конкурентної та затребованої в майбутньому особистості. Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць. Київ, 2015. № 15. С. 67–76.

Яцишин З. М.

кандидат медичних наук, доцент,

доцент кафедри патологічної фізіології

Івано-Франківський національний медичний університет

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ВИКЛАДАЧА МЕДИЧНОГО ЗВО ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Успішне розв'язання завдань підготовки фахівців із вищою освітою, які стоять перед медичними закладами вищої освіти (ЗВО), значною мірою залежить від викладачів, їхнього науковотворчого потенціалу, рівня загальної та психологічної культури, педагогічної майстерності й професіоналізму.

На викладача, згідно із Законом України «Про вищу освіту», покладаються складні й відповідальні обов'язки: 1) забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю, провадити наукову діяльність (для науково-педагогічних працівників); 2) підвищувати професійний рівень,